

Indledning

Formålet med børnemiljøvurderingen for Christianshavns Skoles KKFO er, at vores to afdelinger i Børnebyen og Tårnet, får øje på hvilke udviklingspotentialer der er, og hvordan vi kan sikre, at vi hele tiden udvikler os imod at skabe det bedste børnemiljø for alle børn. På KKFO'en mener vi, at det kun kan ske ved, at børnevurderingen er lavet i samarbejde med børnene, så vi får deres perspektiver frem. KKFO'en bygger på demokratiske værdier – hvilket naturligvis også gælder børnene. Vores pædagogiske målsætning er at understøtte, at børnene udvikler selvstændighed, lærer at tage medansvar, samarbejder og kan indgå i forpligtende fællesskaber. Derfor har vi i børnemiljøvurderingen involveret børnene på forskellig vis, lyttet til deres ideer og forslag til hvordan deres fritidsinstitution skal se ud. Derigennem kan vi sætte retningen for hvordan vi i fællesskab skaber et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Hvorfor?

Dagtilbudsloven er den lovgivning der sætter rammerne for vores arbejde i KKFO'en. Et uddrag af dagtilbudslov L 170 §§ 46 og 47 siger:

“Der skal i alle fritidshjem udarbejdes en skriftlig børnemiljøvurdering, som indeholder en kortlægning af fritidsinstitutionens fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Børnemiljøvurderingen skal beskrive eventuelle børnemiljøproblemer og indeholde en handleplan.”

Et godt børnemiljø indebærer f.eks. sikkerhed, sundhed, kulturel og værdimæssig rummelighed for alle børn og en åben og positiv atmosfære i det miljø, indenfor som udenfor, som omgiver barnet i KKFO'en. Samlet kan børnemiljøet vurderes ved at beskrive og vurdere det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Børnemiljøet udgør både fundamentet for og rammen om børns dagligdag og aktiviteter i deres KKFO og kan sidestilles med de voksnes arbejdsmiljø. På samme måde som et godt miljø kan fremme eller hæmme arbejdsglæde, er børnemiljøet vigtigt for børns relationer, læring, udvikling og leg.

Børnemiljøet skal vurderes hvert 2. år. Børnemiljøet skal også vurderes, hvis der sker ændringer, der har betydning for børnemiljøet.

Da den seneste børnemiljøvurdering er udarbejdet helt tilbage i 2018, er det nu på høje tid at udarbejde denne for KKFO'en.

Analyse

Det er uundgåeligt at der er en del trafik når henholdsvis 100 og 250 børn skal ind i Tårnet og Børnebyen og i gang med aktiviteter. Der hvor vi kan sætte ind er, at rum og aktiviteter er klar inden børnene kommer, så børnene ikke oplever at der går tid med at klargøre rummene og der opstår ventetid. Det vil medvirke til at børnene hurtigere fordeler sig og kommer i aktivitet i husene.

Der er brug for at skabe et opsamlingstilbud sidst på eftermiddagen, for de børn der ikke har noget at lave. Aktiviteter skal holdes åbne så længe så muligt, for at børnene ikke oplever bare at vente på de bliver hentet. En pædagog med "flyverfunktion" kan have særlig øje på de børn der er uden for fællesskaberne, især de børn der er i særligt udsatte positioner.

Handleplan

- Rum og aktiviteter skal være klar hver dag inden børnene kommer
- Der skal udarbejdes en plan for hvordan vi lukker ned mellem 16-17, så vi tilgodeser børnenes behov for deltagelse i aktivitet eller gøremål.
- Der skal etableres en "flyverliste" som pædagogen med flyverfunktion har særligt fokus på. Årgangsteams kan på deres årgangsmøder beslutte hvilke børn på deres årgange, som skal på listen.

Har du prøvet at du ikke må være med til at lege (blive holdt udenfor)?

I Tårnet svarede hele 56% at de har prøvet det nogle gange. I Børnebyen var det 46%. Igen er det en høj svarprocent. I vores interviews viser det sig at være i alle former for børneinitierede lege, særligt i Byen, på legepladsen og boldbanen. Det er samstemmigt for begge afdelinger. Børnene giver udtryk for altid at kunne deltage i de voksenstyrede aktiviteter. Interviewene fortæller ligeledes at børnene oplever at de kan få hjælp af de voksne, når de oplever at blive holdt udenfor. En dreng fra 1. klasse udtaler "der er voksne der kan hjælpe overalt på fritten".

Børnenes løsningsforslag: "Børnene skal være bedre til at sige ja og ombestemme sig", "man kunne lave et mødested hvis man mangler en at lege med".

Analyse

Det er ikke en problematik der er ukendt på KKFO'en. I skolen må børnene ikke sige nej til at lege, da de der skal lære at indgå i et arbejdsfællesskab og ofte har faste legegrupper i frikvartererne. På KKFO'en ser vi netop den frie leg som en øvebane, hvor børnene skal lære at begå sig i de sociale samspil. Det gør de ved at argumentere, sætte sig i hinandens sted, og mentalisere. Derfor er det vigtigt at der altid er voksne i nærheden, til at hjælpe børnene i de processer. Det er særligt gældende i de børneinitierede lege, hvor der er mest på spil børnene imellem.

Handleplan

- I aktivitetskemaet skal der så vidt muligt prioriteres uddannede pædagoger i de zoner hvor der er børneinitierede lege.
- Medhjælpere og nye medarbejdere skal instrueres i vigtigheden af at børnene hjælpes til at mentalisere, særligt i konflikthåndtering, for at børnene udvikler empati og forståelse for andre.

Er der for meget støj på fritidshjemmet?

I Tårnet svarede 66% af børnene ja til at der er for meget støj. I Børnebyen var de 46%. Vores interviews fortæller at det i Tårnet er børn der råber i aktivitetsrummene. Særligt i Byen larmer de store legeklodser og musikken er for høj til Just dance og i salen. I Børnebyen er det aktivitet og råben i hjerterummet der bliver peget på. Larmen går op i Byen hvor børnene oplever det larmer nede fra Hjerterummet. Børnene i Børnebyen fortæller også at der kan være larm og uro lige når de kommer på frit, men at det går over.

Analyse

Det der giver mest støj, er børnene selv. De situationer hvor det er mest udtalt, er i aktiviteter med høj energi eller ved uhensigtsmæssig aktivitet i stille/fordybelseszoner. Vi kan se at der i Tårnet er brug for at skabe rum for de fordybende rollelege i Byen. Ligeledes er det vigtigt at de voksne er med til at rammesætte aktiviteterne i legerummene, så der bliver plads til fordybelse. I Tårnet skal der være et tilbud med bevægelse og højt aktivitetsniveau dagligt for at tilgodese alle børns behov. Der skal være opmærksomhed på hvordan lydniveauet påvirker børnene i alle typer aktiviteter.

Handleplan

- Byen i Tårnet skal indrettes på ny, så der er bedre rammer for fordybelse. De store klodser skal ud af rummet. Kan bruges ude eller sættes på depot.
- I Børnebyen skal lyden dæmpes i Hjerterummet. Der er mange hårde flader der skal blødes op, evt. med gardiner eller anden lydabsorberende foranstaltninger.
- Aktivitetsplanerne i begge huse skal have en fordeling der både skaber rum for fordybelse og aktivitet hver dag, så alle børns behov tilgodeses.

Er der rent på toiletterne?

Hele 69% af børnene i Tårnet svarer nej. I Børnebyen er det 57%. I begge afdelinger var svarene fra interviewene enslydende. Børnene oplever ofte at der ligger papir og vand på gulvet. Det var klart mest udtalt i Tårnet hos. 0. klasserne – et barn udtalte "dem i køkkenet er slemme". Flere nævnte at der ikke altid bliver trukket ud som medfører at der lugter. I tillæg til snakken om renligheden, så gav flere børn i Tårnet udtryk for, at de har oplevet ikke at kunne låse op når de har været på toiletet. Låsen sætter sig fast eller er stram, så de har måtte kalde på hjælp.

Børnenes løsningsforslag: "Man skal lære at bruge skraldespanden", "skilt med at man skal huske at trække ud".

Analyse

Dette er det punkt i hele undersøgelsen der ligger børnene mest på sinde. Der er mange børn der bruger de toiletter der ligger centralt. I Tårnet er det dem i køkkenet og garderoben og i Børnebyen er det særligt dem i stueetagen. Som børnene selv giver udtryk for, er brug for at de bliver mindet om at smide papiret ud og trække ud. Tit er skraldespandene fyldt med papir, som blot kan trykkes ned. Der er brug for at børnene lærer selv at tage ansvar for, at efterlade toilettet rart til den næste.

Handleplan

- På et børnemøde skal børnene instrueres i hvordan man holder toiletterne rene og pæne, særligt hvordan man kan trykke papiret ned i skraldespanden, som er den største udfordring.
- Der skal laves skilte med visuel støtte, for at huske børnene på de gode vaner.

Ved du hvad du har mulighed for at lave i de forskellige rum på fritidshjemmet?

I Tårnet svarer 24% "ikke altid". I Børnebyen er det 18%. Da vi interviewede børnegrupperne, var der ikke nogen børn der var i tvivl om hvad man kunne lave i de forskellige rum. I Børnebyen svarede de tværtimod at det var tydeligt, da der er et rum til lego, rum til brætspil, rum til læsning osv. De var mere i tvivl om hvilke særlige aktiviteter der foregik, udover dem der ligger i rummenes funktioner.

Børnenes løsningsforslag: "Tavlen skal være tydeligere" (Aktivitetstavlen hvor aktiviteter og hvor de voksne er på dagen).

Analyse

Det er vigtigt at skabe overskuelighed og forudsigelighed for børnene, for at de får de bedste betingelser for at tilvælge de muligheder der er på KKFO'en. Derfor bør børnene hurtigt kunne få overblik over hvilke rum, voksne og aktiviteter der er tilgængelige. Børnene bruger tavlerne forskelligt. Nogle orienterer sig på rum/aktiviteter andre efter hvor de voksne er. Der skal være fokus på visuel kommunikation, så dem der ikke læser endnu, også kan se det. Særlig ved specielle aktiviteter, såsom ture/yoga/skyggeteater osv.

Handleplan

- Aktivitetstavlerne i begge afdelinger skal være opdateret hver dag inden børnene kommer.
- Aktivitetstavle i Børnebyen skal nytænkes, så rum og aktiviteter fremstår tydeligere. Billeder af rum som i Tårnet fungerer rigtig godt.

Synes du udeområdet/legepladsen er spændende?

Blandt Tårnets børn synes 26% ikke at legepladsen er spændende. I Børnebyen er procentdelen oppe på 36%. I interviewene med Tårnets børn gav de udtryk for at de gerne ville have endnu flere legemuligheder på legepladsen da legeredskaberne tit er optaget. Men ved nærmere undersøgelse var det mest i skoletiden, hvor der er rigtig mange børn ude samtidig. Det var ikke et problem i frit-tiden. De kom dog med ønsker om trampoliner, flere gynger og en rutsjebane. I Børnebyen blev der givet udtryk for at udeområdet var uinspirerende. Der er ikke flere blomster i blomsterkasserne. Børnene

Afrunding

Det har været vigtigt fra starten af denne børnemiljø-undersøgelse, at give børnene mulighed for medbestemmelse og demokratisk deltagelse. Derudover, så har det også været betydningsfuldt, at ledelse og medarbejdere har fået mulighed for at tilrettelægge de fysiske og pædagogiske rammer efter børnenes behov og meninger.

Et spørgsmål vi ikke har udvalgt til nærmere bearbejdning var "er du glad for at gå på fritidshjem?". Det svarede 95% af alle børn ja til. Det fortæller os, at børnene overordnet set trives og er glade for deres fritidsinstitution. Der er dog en række punkter, som kræver en indsats og som skal arbejdes med over de næste par år. Nogle af de processer er allerede igangsat, mens andre er på tegnebordet.

Til slut har vi lært, at dét at spørge børnene selv er altafgørende ift. at skabe de bedste rammer for børnene. De ser så mange ting, som medarbejderne aldrig ville få øje på. Det har været en spændende og lærerig proces, og vi ser frem til at bruge børnemiljøvurderingen som et aktivt redskab for vores udvikling fremover.

